

Bedrijfsleven en overheid bundelen krachten voor veilige Amsterdamse haven

Samen werken aan een veilige haven, samen investeren, samen organiseren, samen besturen. Dat waren de sleutelwoorden tijdens een symposium over publiek-private samenwerking voor veiligheid in het Westelijk Havengebied van Amsterdam. Tijdens de bijeenkomst in Zaandam op 24 januari, verkenden bedrijfsleven en overheid hoe veiligheid en leefbaarheid in de Amsterdamse zeehaven kunnen worden bevorderd als publieke en private partijen hun krachten bundelen. De start van een publiek-private collectieve industriebrandweer, begin 2020, en de publiek-private samenwerking op het gebied van Cybersecurity, zijn de eerste stappen. Maar er is meer mogelijk, onderkennen de samenwerkingspartners.



Zo'n 140 vertegenwoordigers van bedrijven en overheidsdiensten bezochten de themabijeenkomst onder leiding van Marco Zannoni van het COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement. Conclusie: publiek-private samenwerking (PPS) heeft de aandacht van havenbedrijven en de ambities en verwachtingen zijn hoog. Havenmeester Marleen van de Kerkhof (Port of Amsterdam) ziet het symposium als een mooie aftrap om alle belanghebbende partijen bij elkaar te brengen, kennis met elkaar te delen en commitment voor samenwerking te kweken. Veiligheid is een belang van iedereen en om dat te waarborgen, hebben we elkaar heel hard nodig! Mark de Boer, directeur Openbare Orde en veiligheid van de Gemeente Amsterdam, is blij met de 'uitgestoken hand' van de haven naar de stad. "Die moeten we met beide handen aanpakken. Ik hoop dat we na vandaag consequent bij elkaar in de agenda staan om de mogelijkheden van samenwerking te bespreken."



GBA als startpunt

Een markant PPS-project in het Westelijk havengebied is de oprichting van de Gezamenlijke Brandweer Amsterdam (GBA), een gespecialiseerd industrieel brandweerteam met een eigen kazerne, centraal in het havengebied. In juni gaat volgens de planning de eerste paal de grond in en in het eerste kwartaal van 2020 moet de brandweerkazerne operationeel zijn en 24/7 bedrijfsbrandweertzorg en publieke brandweertzorg leveren in dit dynamische deel van Amsterdam. Brandt het dan wel eens in de haven? Zeker! Projectleider Mark van Barreveld van Brandweer Amsterdam-Amstelland neemt de symposiumdeelnemers mee naar 22 februari 2011, toen op het terrein van Diergaarde Chemical Storage een grote rubberloods afbrandde.





Mark van Barreveld: “Samen met de bedrijven organiseren we honderd procent bedrijfsbrandweer, voor twee procent van de kosten die bedrijven zouden moeten opbrengen als zij individueel een eigen bedrijfsbrandweer in stand zouden willen houden”. We starten met zestien bedrijven die lid worden van de GBA en we verwachten een snelle verdere groei. PPS zou veel verder kunnen gaan dan alleen brandweezorg en op termijn zou de samenwerking geografisch ook over een groter deel van het Noordzeekanaalgebied kunnen worden uitgebreid.”

Patricia Haks, projectleider GBA bij Port of Amsterdam, legt uit welke meerwaarde een collectieve brandweerorganisatie heeft voor de aangesloten bedrijven. “Alle bedrijven zijn verantwoordelijk voor hun eigen veiligheid en risicobeheersing, via bouwkundige, installatietechnische en organisatorische maatregelen. Hoe beter en betrouwbaarder die maatregelen, hoe lager het mogelijke maximale schadescenario zal zijn. Dat laatste heeft invloed op de maximale hoogte van het eigen risico. Dit kan een opening bieden om met de verzekeraar om de tafel te gaan en te onderhandelen over de polis. Een gespecialiseerde bedrijfsbrandweer is een extra waarborg voor snelle en effectieve incidentbestrijding, schadebeperking en behoud van bedrijfscontinuïteit. De GBA kent de bedrijven en hun risico's, brengt oriëntatiebezoeken, levert ondersteuning bij planvorming en preparatie en oefent en

traint op de bedrijfslocaties. Bedrijven die zich bij de GBA aansluiten, zijn beter voorbereid op incidenten en hebben daardoor een hoger veiligheidsniveau.”

PPS-ervaringen op Schiphol

Ritchie Trompert, manager Emergency Response bij Amsterdam Airport Schiphol, licht toe hoe het PPS-model Schiphol werkt. De luchthaven beschikt op grond van de strenge Europese luchtvaartregelgeving EASA over een professionele luchthavenbrandweer met drie kazernes en dertien crashtenders. Hoofddoelstelling van de organisatie: na een crash binnen enkele minuten overleefbare condities voor passagiers creëren via massale schuimblussing. Redding, technische hulpverlening, gebouwenbrandbestrijding en overige basisbrandweertaken zijn een aangelegenheid voor de Veiligheidsregio Kennemerland. Het is echter niet zinvol als die voor die taken zelf ook twee brandweerkazernes op het immense Schipholterrein zou moeten bemensen. Dus heeft de Schiphol Group in een convenant met de veiligheidsregio afgesproken ook de publieke basisbrandweezorg op en rond Schiphol te verzorgen.

Carlo Thuring, wachtcommandant Maximakazerne van de Gezamenlijke Brandweer Rotterdam-Rijnmond: “In Het Rotterdamse haven- en industriegebied is al 20 jaar een publiek-private gezamenlijke brandweer actief. Wij delen graag onze kennis en ervaringen met de collega’s in Amsterdam. Een belangrijke tip: investeer vooraf in een open en duurzame relatie met de bedrijven om commitment voor de collectieve organisatie te krijgen. Bouw een netwerk met de mensen bij de bedrijven die kennis van zaken hebben van de processen en de bedrijfsrisico’s. Daar heb je groot voordeel van als je elkaar bij een daadwerkelijk incident nodig hebt.”



Mark van Barreveld, projectleider GBA: “Met de start van de GBA in het eerste kwartaal van 2020 krijgt de brandweezorg in het Westelijk Havengebied een kwalitatieve en kwantitatieve upgrade. Ik ben blij met de grote belangstelling van bedrijven voor dit symposium. We hebben laten zien dat een gezamenlijke publiek-private brandweer niet alleen in het belang is van bedrijven met een wettelijke brandweeraanwijzing, maar dat alle bedrijven in het gebied

kunnen profiteren van het verhoogde veiligheidsniveau en snellere en effectievere incidentbeheersing.”

Bijeenkomst GBA en verzekeringen

Op woensdag 3 april vindt een vervolgbijeenkomst plaats voor bedrijven die deelnemen in de Gezamenlijke Brandweer Amsterdam, waarbij wordt gesproken over de relatie tussen het GBA-lidmaatschap en bedrijfsverzekering. Meer informatie is te lezen op www.gbamsterdam.nl

Haven en nationale veiligheid

In het symposiumprogramma komt ook de visie van andere overheidsdiensten inzake publiek-private samenwerking aan bod. Om te beginnen de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD). Deze ziet een duidelijke link tussen havenveiligheid en nationale veiligheid. De kern van het verhaal van de AIVD: de dienst opereert dan wel heimelijk, maar niet geheimzinnig en heeft partners nodig om haar taken goed te kunnen uitvoeren. Om invulling te geven aan een ‘PPS of Public Value’ heeft de AIVD sinds enige tijd accountmanagers en werkt zij samen met partners als de gemeente, het Havenbedrijf, politie, Douane en Belastingdienst. Maar ook met het bedrijfsleven wordt samenwerking gezocht, om bewustzijn te kweken en alert te kunnen reageren op signalen van mogelijke dreiging richting nationale veiligheid.

Aanpak ondermijning

Ook bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit en ondermijning is een publiek-private benadering een voorwaarde voor succes, laat Ilse Verkerk van de Directie Openbare Orde en veiligheid, Gemeente Amsterdam, zien in haar presentatie. De Amsterdamse haven is een belangrijk logistiek knooppunt en zo’n omgeving schept voor personen en bedrijven met slechte intenties gelegenheid om activiteiten met crimineel karakter te ontplooiën. Denk aan productie van en handel in drugs, fraude, witwassen van crimineel geld, goederensmokkel, verwevenheid van onder- en bovenwereld, maar ook mensenhandel en uitbuiting. Kortom: ondermijning. “Een breed maatschappelijk probleem”, nuanceert Ilse Verkerk. “Maar industriegebieden met afgelegen bedrijfsterreinen, opslagloodsen en ontsluitingsmogelijkheden over de weg en het water, zijn hier wel extra kwetsbaar voor.”

Cyberveiligheid

Het tweede grote succesvolle voorbeeld van publiek private samenwerking betreft het Cybersecurity programma, belicht door Belle Webster, programmamanager Cybersecurity bij Port of Amsterdam. Een essentieel thema in relatie tot havenveiligheid en continuïteit. Cyberaanvallen kunnen in de logistieke keten grote gevolgen hebben, zoals ruim anderhalf jaar geleden bleek toen de APM terminals in Port of Rotterdam werden ook geraakt.



Port of Amsterdam onderkent die kwetsbaarheid en lanceerde op de dag van het symposium een cybersecurityprogramma.. Een publiek-privaat samenwerkingsproject om het hele Noordzeekanaalgebied, van de Amsterdamse haven tot de zeesluis van IJmuiden 'cyber resiliënt' (weerbaar) te maken. Het opzetten van een cybersecurity netwerk voor bedrijven en overheid, moet het digitale veiligheidsbewustzijn bij alle partners versterken. Datastromen en ketens worden in toenemende mate aan elkaar verbonden en voor een breed publiek (op het internet) beschikbaar gesteld. Dat biedt kansen maar ook forse uitdagingen voor informatiebeveiliging. Een aanval op systemen van een klant of toeleverancier heeft effect op het bedrijf zelf, maar vaak ook op alle bedrijven er omheen, omdat cyberincidenten niet aan fysieke grenzen zijn gebonden. Door snel actuele dreigingsinformatie, incidenten en handelingsperspectieven met elkaar te delen, wordt de hele havenregio weerbaarder tegen cyberincidenten.

Reden waarom Port of Amsterdam een meldpunt heeft ingericht, waar bedrijven cyberincidenten kunnen melden. Andersom informeert het meldpunt ook de bedrijven over actuele incidenten en dreigingen, zodat zij tijdig maatregelen kunnen treffen.

Port of Amsterdam heeft in tegenstelling tot andere organisaties niet de verplichting een meldpunt in te richten, maar pakt dit op vanuit haar faciliterende rol en omdat zij de urgentie ervan ziet. Een bewijs van het belang dat het havenbedrijf hecht aan een digitaal veilige haven.

Tot slot richt Port of Amsterdam met de ambassadeurs die zich reeds aan het programma hebben verbonden een “NZKG – ISAC” op, een sectoraal samenwerkingsverband gefaciliteerd vanuit het Nationaal Centrum voor Cyber Security en het Digital Trust Centre.

Via de website www.portofamsterdam.com/cyber die tijdens het symposium werd gelanceerd, kunnen bedrijven informatie, nieuwsupdates en tools vinden. Binnenkort is daar kosteloos een quiz te downloaden die bedrijven kunnen uitvoeren; **meld je daarom vooral aan!**

Vervolg stappen voor Cybersecurity zijn;

April: Gezamenlijke oefening OOV samen met Port of Amsterdam

Juni: Workshop met Directeuren Overleg Veiligheid Noordzeekanaalgebied

Doorlopend via de website: actualiteiten en te volgen workshops!



Dave Maasland van Internetbeveiligingsbedrijf ESET sluit de dag af met een presentatie over Cybersecurity, met daarin een belangrijke missie: De magie weghalen van cybercrime. ESET

doet wereldwijd veel onderzoek naar cyberaanvallen en biedt ons een unieke kijk in de aanvallen van 2017. Aan de hand van praktische voorbeelden laat Dave Maasland zien hoe de deze aanvallen tot stand zijn gekomen en welke lessen daaruit geleerd kunnen worden. Dankzij een helder verhaal is het duidelijk dat het bedrijfsleven wel degelijk een kans maakt, maar er moeten wel dingen veranderen. We zijn allemaal verbonden en één grote distributieketen geworden, dankzij het internet. Er zal geïnvesteerd moeten worden in mensen, gedrag en het verbeteren van basale maatregelen zoals wachtwoordbeleid, updatebeleid en continue training van de medewerkers. En vooral, zorg voor een plan voor als het mis gaat. Tijd voor actie dus!

Verwachtingen over PPS

Het PPS-symposium van 24 januari blijkt voor veel deelnemers een eyeopener: overheid en bedrijfsleven hebben elkaar nodig om de veiligheid in het havengebied te waarborgen en publiek-private samenwerking kan een krachtig en efficiënt model zijn

Marleen van de Kerkhof, havenmeester Port of Amsterdam: “Als havenbedrijf hechten we grote waarde aan een veilige vestigingsomgeving voor bedrijven die zich willen vestigen en investeren. Wij merken dat ook investeerders steeds kritischer worden in het stellen van randvoorwaarden van veiligheid en continuïteit. Ik zie in dit licht een gespecialiseerde collectieve brandweerorganisatie als een belangrijke aanvulling op de basistaken van de publieke brandweer. Daarnaast is het Cybersecurity programma ook een belangrijke stap in publiek-private veiligheidssamenwerking. Onze ambities op het gebied van PPS gaan steeds verder.”

